

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:
Főter, Hermann-udvar I. emelet.
a külső folyosón.

Bérmintelen leveleket csak ismert
kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főter, a törvényszék melletti Neumann-
házak utcára nyíló helyiségében.

Hirdetések díjazásáról szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

Megjelenéstől és évek után is

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva:

Egész évre	12 fr.
Fél évre	6 fr.
Negyed évre	3 fr.
Egy hónapra	1 fr.

Videkre postán küldve:

Egész évre	14 fr. — kr.
Fél évre	7 fr. — kr.
Negyed évre	3 fr. 50 kr.
Egy hónapra	1 fr. 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Többet észszel, mint erővel.

Arad, augusztus 9.

Említettük már reggeli lapunkban, hogy az ellenzéki sajtó előre elítél mindent, a mi a katonai ügyek miatt támadt conflictus elintézésére történni — fog. Nem tudnak ugyan még semmit, de akármilyen lesz, az mind nem lesz jó.

A mérsékelt ellenzék helybeli közlönye például még az emlegetett királyi leiratra sem kíváncsi. Ezt a kérdést a király Tiszával, vagy Tiszsa a királyal el nem intézheti. A hadsereg főintézőitől kellett volna az említett lap szerint Tiszának biztosítékokat követelnie. Értse a ki tudja. Legalább azt mondaná meg, hogy kik a hadsereg főintézői? S egyáltalán miként gondolja ezt a kérdést a király mellőzésével elintézhetőnek.

Mond azonban a mérsékelt ellenzék közlönye okoskodása folyamában megszívlelhető dolgot is; azt írja ugyanis, hogy: »a király alkotmányos uralkodó, de épp úgy uralkodója Ausztriának, mint Magyarországnak s e kettős állásában nem teheti, de nem is szabad tőle várni, hogy oly nyilatkozatot tegyen, mely Lajtán tura lezárítására szándékosan nem teszi.« Ezt a nyilatkozatot meg fogjuk magunknak jegyezni; még máskor is használt vehetjük.

De ha ez áll, akkor hogyan lehessen a hadsereg főintézőit egyáltalán megleszlelni, mert a biztosítékok követelése is csak megleszlelni lehetne, s Tiszsa ki által eszközölje ki ezeket a biztosítékokat?

Nem fognak ezekre a kérdésekre felelni, mert nem is felelhetnek.

Az ellenzéki sajtóban nincs már most szó a nemzeti közérzettel megértéséről, sem pedig elégtételről abban a komoly értelemben, amelyben mi is vesszük. Most már minden okoskodás csak oda céloz, hogyan lehetne Tiszát minden körülmények között megbuktatni, s ez irányban náluk a cél szentesíti az eszközöket.

Azt concedálják, hogy a király egyszersmind Ausztria fejedelmévé, nem szabad tőle olyan nyilatkozatot várni, mely lezárításra menne — a hadsereg főintézőire nézve, mert csak ezekről lehet szó, minthogy nekünk az osztrák miniszteriummal semmi bajunk, semmi dolgunk. A hadsereg főintézőivel azonban végezzünk — Tiszsa. Ez egyszer tehát olyan dilemma, melyből Tiszsa sehogy sem szabadulhat. Meg kell neki bukni. Szinte ki

lehet már olvasni soraikból, hogy a hadsereg főintézőire sem haragszunk. Hiába: a hadsereg az hadsereg. Itt csak Tiszsa a hibás. Persze nem tudják megmondani, hogy miben, de az mindegy, csak a közönség elhiggye.

Azt ugyan mondhatja majd a király a levélben, hogy továbbra is bizik Tiszában, de ez sem ér semmit. Ez elégtétel Tiszának, de nem a nemzetnek. Minden maradhat úgy a mint volt, s mindenki maradhat, csak Tiszsa menjen. Ez a fő. Tiszsa menesztésében a megsértett nemzeti közérzettel megtalálja az elégtételt, s ez áron békét hagy a hadsereg főintézőinek is. Tehetnek aztán a mit akarnak. A következő miniszterelnök, ha valami ilyes dolog történik, mindig előbb Bécsbe fog menni, s megkérdezi, hogy mit szabad mondani, a mint ezt Tiszának is tennie kellett volna. A ki nem hiszi, olvassa el a mérsékelt ellenzék helybeli közlönyének vasárnapi vezérczikét. Benne van ez is.

Hiszen a miniszterelnök most sem ment volna Ischlbe, ha a folyton növekvő mozgalom és az ellenzéknek »e kérdésben helyes magatartása azt a félelmet nem ébreszti benne, hogy állása lefelé is meg van ingatva.« — Ez is így van kinyomtatva, s mutatóra ez már elég is. Mert itt semmi-féle variatio nem segít. Ha mi azt írjuk, hogy Ischlbe hívták, akkor ő azt írja, hogy nem hívták, úgy ment mint fölösleges ember. Irtuk tehát, hogy magától ment, s erre azt írják, hogy nem ment volna, ha az ellenzék nem mozog. Már így legjobban, ha azt sem írjuk meg, hogy ilyen tájt majd minden évben el szokott menni Ischlbe. Mért nem ment előbb, mért tanusított ilyen közönyösséget a kérdés iránt.

Reméljük mindazáltal, hogy az ellenzéki sajtónak nem fog sikerülni a hazai közvélemény tévútra vezetése. Láthatja mindenki, hogy az ellenzék előtt nem a sérelmi ügy van felszinen, hanem csak a Tiszsa személye.

Részünkről ma is megmaradunk amellett, aminek már több ízben kifejezést adtunk. Örizzük meg higgadtágunkat, mert ezzel többet érhetünk el, mintha neki megyünk a falnak, amint az ellenzék az első napokban tanácsolta. Látjuk, hogy az ügy kezd már tisztázódni. Ez bánthatja az ellenzék, mely elszáradni látja a legkedvezőbb alkalmat Tiszsa megbuktatására, de mi várjuk meg a további fejleményeket is türelemmel.

„Oh, hogy ohajtom már látni, — írta egyszer nekem — elképzelhető. Csak egy picinyke képzeletem volna magáról, nem mert kíváncsi vagyok, de mert így biztosabban szöhetném édes alakját álmaim közé. Nem ohajtom, hogy szép legyen, sőt ohajtom, bár csak rít, igen rít volna, hogy látna, menyire nem tördömöng kintsejével, hogy csak gazdag érzelmét, gyöngyét, költői lelket imádom! Oh Margit! Ha én egyszer ezt mind szóval mondhatom el magának. Ha el fog jönni az a pillanat, mikor én összes dícsőségemet, minden babérjaimat lábához rakhatom. Mert mind magának gyűjtöm édes. Ha a dícsőség álma bánt, ez csak azért van, hogy magát is halhatatlanná tegyem. Hogy is mondja a jó öreg (Gvadányi):

Majd mikor megváltom porom fölben áll,
S abból hallhatatlan lelket formáljak,
Mihelyt ez az új szív érezni lesz készen,
Annak is Margitom a közepén leszen!

„Várjon csak édes, nemsokára meg lepelem. Az a nagy akadály, a mi ketünk boldogsága között van, nemsokára el lesz hárítva. Igen, végkép el lesz hárítva. És akkor, oh Margit akkor!”

En szerencsésebb voltam mint ő. Egyik szépirodalmi lap arczképét közölte, és így láthattam imádottnóvását. Legmérszebb álmaimát felülmutta. Összetett kézzel csodáltam. Hát lehetséges az, hogy a végzet egy ember iránt ilyen bőkezűen pazar legyen! Nem csak szép lélek, de ily szép külső is! Isteneim, minő alak, minő fej, minő ajkák, és mindennek felett minő szemek! Ha semmi-vel nem bírna egyébbel csak e szemekkel ez is elég volna, hogy dobogásra hozzon minden érző szívet.

A miniszterelnök utazásának eredményeiből a „N. Fr. Presse” szerint csak annyit ismernek beavatott körökben, hogy a magyar cabinet feje és a korona közötti egyetértés sértetlenül került ki a legutóbbi napok félreértéseiből s Tiszának most már csak az a feladata van, hogy parthíveit aggodalmak teljes alaptalansága felől meggyőzze. Mily alakban fog az megtörténni, ez úgy látszik, már előre meg van határozva, de még nem ismeretes. Tiszsa miniszterelnök aug. 5-én a történelmi kiállítás megnyitására részt fog venni. Ugy ez, mint a budapesti lovas kaszárnya alapkövének aug. 30-án történő letétele vagy Budavára visszafoglalásának szeptember 2-án végbemenő ketszáz éves évfordulója, megannyi kedvező alkalma az előkészített actus napvilágra hozatalának.

Az ellenzéki sajtó magatartása jelzi legjobban a helyzet változásait. Az ellenzék orszámai bosszandóknak a miniszterelnök sikere fölött s már is iparkodnak ezen sikert, melyet egész terjedelmében még nem is ismernek, leszállítani.

A nősülés és a hadkötelezettség. A hadkötelezettség nősülés tárgyában a honvédelmi miniszter — mint a „H-k” értesül — közelgő rendeletet fog kibocsátani, hogy a kivételes nősülési kérvényekhez szükséges munkaközpontlenség igazoló bizonyítványok ezentúl csak a rendszeres tiszt orvosok által állíthatók ki, illetve ezek tekintetében érvényesnek, minthogy a törvényhatóságok tisztviselői orvosi által kiadott ily bizonyítványok több ízben nem bizonyultak teljes hitelt érdemlőnek.

Igazságügyi reformok. Fabiny Teofil igazságügyi miniszter Ausztriában és Németországban iméut tett utazása közben nyert benyomásai s a magyar igazságszolgáltatásnak külföldön észlelt nem épen kedvező hírneve következtében, — mint a N. Fr. Presse Budapesti értesítik, — elhatározta, hogy az országgyűlés elé legközelebb egy sor gyökeres reformjavaslatot fog terjesztetni, helyesebben: a már korábban tervezett reformokat siettetni fogja.

Az Erdélyi román közművelődési egyesület idei közgyűlése vasárnap délelőtt vette kezletét Gyula-Fehérvárt. Körülbelül háromszázan jöttek össze. Este hangverseny volt; a tanácskozást folytatják.

VÁROSI KÖZÜGYEK

Egy hónap Arad közéletéből.
(Polgármesteri havi jelentés.)

S a l a e z Gyula polgármester júliushavi jelentését a következőkben terjeszti elő: A közegészségi állapot általában kielégítőnek tekinthető: az előző havhoz képest javulás jelentkezett s egy a betegülések, mint a halálások száma csökkent.

A hurutos tüdő bajok mellett az emésztő szervek lázas csorvás, hurutos betegülései gyakrabban jelentkeztek: különösen a csecsemők békülurta vet, az erjesztő meleg időjárás alatt nagyobb kiterjedést. A heveny-gyomor-békülurta esetei, a hányászekelés tünetei mellett a felnöttek között a hó utolsó harmadában többször merültek fel, mindamelllett a nagy

Nem tagadom, szinte lehaglott ez a felfedezés, hogy ő szép.

Néhány napig nem mertem neki írni. Feltem, hogy most már kevésbé szeret, mióta megtuttam, hogy ő nemesak nagy író, de szép ember is. Azonban sokáig nem hallgathattam. Naponként sürgettél, hogy írjak már. Vagy miért hallgatsz? Olyan rossz hatást tett regám arczképe? Vagy többet vártam? Hisz igaz, hogy nem szép, de hű, — írta szerényen. — Vagy azért hallgatsz, hogy végkép kétségbe ejtsem, hogy megbénítsam szellemét, tevékenységét. Mert tudom-e, mióta levelet nem kapott, nem ura egyetlen gondolatának. Nem képes dolgozni, elhanyagolja teendőit. „Egész nap a postát lesem, — írta tovább — Nem egyszer, de százszor ütöközök homlokom a forró napsugarakba, mert folyton ott lesem nyitott ablakomnál azt az embert, kinek szárnyat ohajtanék, hogy a maga édes soraival hamarabb hozzám érjen!

„Írjon Margitom! Hisz tudja, hogy különben örült leszek, s nem várva se engedelmet, sem azt az időt, midőn ésszerűleg telenem, ott termek magánál. Karjaimba zárom, és, és... elhozom magammal! Igen bizony, ha bele egyezik más, ha nem, én jöget tartok magára. Csak egyedül magától kérdem édes, meg akar-e velem osztani mindent, mindent egy egész hosszú életen keresztül? Megosztani szerelmet, boldogságot, örömet, de ha kell megosztani a szenvedést is, talán a nyomort, vagy a nélkülözést? Mert sok mindent ígérhetek, de feynyt, gazdagságot, jólétet nem biztosíthatok magának. Csak szerény, magyar író vagyok, s így lehetséges,

talánl gyerebben, mint az előző évben. Bejelentve volt 4 súlyosabb eset, melyek mind az illeték egyének súlyos étrendi hibáján alapultak s valamennyien gyógyulással végződtek.

A heveny-fertőző betegségek közül a vörheny 8 esettel fordult elő, a valódi himlő és bárányhimlő 2—2 esettel, a kanyaró 3-szor, a typhus, hőkhurut egyes esetekben jött elő. A dyphteritis 5 esettel merült fel s két ízben halálal végződött; a ragályos egyptomi szemlob-trachoma egy esete jelentetett be. Elhalt a városi lakosságból 81 egyén, 36 fi, 45 nő; az egy éves korig elhalt gyermekek száma 36, a 2—5 éves korig elhaltaké 10.

Ongyilkosság előfordult 1: baleset folytán elhalt 1 egyén; halva született 6 gyermek. Az elhaltak közül esik a csecsemő korra 44%, a gyermek és ifju korra 14%, a felnöttek korára 22%, az agg korra 20%.

A halálozás aránya e hóban 1000:25.2. A városban elhalt idegenek száma 18. A megyei közkórházban ápolottak 332, az izz kórházban 7, összesen 339 beteg, kik közül gyógyult 144, javult 25, elhalt 17, ápolás alatt maradt 153.

Az aradmegyei közkórházban a hó folyamán felvettették 29 helybeli illetőségű egyén.

Hét évén alól elhalt gyermeknek orvosi ápolás nélkül lett hagyása iránt jelentés nem tetetett.

Népességviszonyaink kedvezőknek jelezhetők: nemesak a születések száma a halálásokét 38 esettel haladta meg, hanem a születések száma, a múlt havhoz viszonyítva, 18-al szaporodott.

Elve született 134 gyermek 63 fiu, 71 leány; törvényes 114, törvénytelen 20.

A születések aránya e hónapban 100: 47.7. Házasság kötöttet 17.

A személybiztonság nagyobb mérvben veszélyeztető bűneset nem fordult elő, a vagyonbiztonságot hét nagyobb tolvajlasi eset zavarta meg, melyek tettesei kipuhatolhatók nem voltak.

A 24 kisebb tolvajlasi eset közül a tettes 20 esetben kipuhatolttatott, 15 esetben a kir. törvényszék vizsgáló bíróságához, 5 esetben pedig a járásbírósnak átadatott.

A kihágási bíróságnál a múlt hóról hátralebent maradt 6 ügy, július hó folyamán befolyt 137, folyamában volt tehát összesen 143; ebből elintéztetett 96, a kir. bírósághoz áttetett 41, tárgyalás alatt maradt 6.

Letartóztatva volt 84 egyén, kik közül elíteltetett 52, a kir. bíróságnak átadatott 12.

A kapitányi hivatal, mint rendőrtörvényszékhez tartozó kihágási ügy, befolyt és elintéztetett 18.

Rendőrileg letartóztatva volt 48 egyén, kik közül eltolonczoltatott 16, kiutasított 12, rendőrileg megfenyttetett 20.

Nyilvántartásba vétetett 476 eseléd, 527 gyári-munkás és 23 idegen s munkát kereső egyén.

A vendéglőkben szállva volt 1102 utas. Gazda és eseléd között szolgálati viszonyból keletkezett ügy tárgyalatott 28, eseléd megfenyttetett 19.

Tízestet e hó folyamán nem volt.

A városi szegényápolásban elhelyezettek

hogy olykor kenyertünk sem lesz. Nem rémül el ettől? Van-e bátorsága így is szeretni engem?”

Édes, imádot, bohó poétám! — Gondoltam könyveze és mosolyogva. Látszik, hogy nem ismer, hisz én gazdag vagyok: helytetted is. És irtam neki a mint azedem sugalta:

„Nem, engem hiában irteszteget édes barátom. Én nem félek a nyomortól. Ha nem lesz kenyertünk, majd eszünk kalácsot. Én megelégszem azzal is. Aztán — a mint maga annyiszor mondta, — én csupa szellem vagyok. Megélek én virágállattal meg nap-sugárral is! De az aztán legyen! Erre igen nagy szükségem van, — mert e nélkül menten elpusztulnék. És még valami: sok, sok szerelem... ezt sem nélkülözhetem. Mit gondolt, nem vagyok-e túlkövetelő? Ha igen, hát csak mondja meg, talán még ebből is elengedek valamit. De nem a legutolsó, erről biztosíthatom!...”

Oh minő boldoggá tette ez a levellem, rögtön irta, hogy közeledik az idő, midőn nem tarthatja semmi vissza, midőn el lesz hárítva minden akadály, és ő jönni fog, repülni fog, hogy egyesüljünk, hogy soha többé el ne váljunk!

El lett határozva, hogy nőül megyek hozzá. Igaz, hogy nem kis akadályokat küzdöttem én is le, míg anyámat rá bírtam venni, hogy egy rá nézve ismeretlen emberrel házasságomba beleegyezék. De mit tehetett ily erős elhatározással szemben. Én szerettem! És ő tudta, hogy vannak szívek, melyek az életben csak egyszer szoktak szeretni.

száma volt júniushó végén 38, kik közül a hó folyamán elbocsátatott 2, maradt a hó végén 36.

Ezek részére kiadott 1144 adag meleg étel és 1146 adag kenyér.

A havisegélyben részesített szegények száma a múlt hó végén volt 232, júliushóban felvettették 9, összesen 241, ezek közül a hó folyamán elhalt 2, maradt a hó végén 239.

A város által tartott árva- és lelenz-gyermekek száma júniushó végén volt 46, júliushóban felvettették 2, mesterségre és dijtalan tanításra adatott 4, maradt a hó végén 44.

Nem a város által tartott dakaságban levő gyermekek száma júniushó végén volt 186, július hóban bejelentették 11, összesen 197; ezek közül más helyre vitetett a hó folyamán 4, elhalt 0, maradt a hó végén 184.

A községi bíróságnál júniushó végén elintézetlen maradt 26 ügy; júliushóban befolyt 830 panasz, folyamában volt tehát összesen 856 ügy; ebből elintéztetett 811, folyamában maradt 245.

Végrehajtás foganatosított 157.

(Vége kör.)

Közmunka és törvényhatósági utak.

Arad szab. királyi város törvényhatóságának

Szabályrendelete

a közmunka-ügy, és a törvényhatósági utak kezeléséről.

(Vége.)

II. Fejezet.

A törvényhatósági utak kezelése.

1. §. Azon törvényhatósági utak, amelyeknek fenntartása és kiépítése a közmunka-alapból s a termékekben leszolgálaladó közmunka-erővel eszközölhető, a nagymélt. közmunka- és közlekedési m. kir. miniszterium 11213/1882. számú rendelete értelmében:

a) a kurticsi út 5-234 kilométer

b) a vízesi út 7-587 "

c) a sofronyai út 3-200 "

d) a tornyai út 2-795 "

hosszúságban.

e) ugyanazon miniszterium 27173/1883.

sz. rendelete nyomán a pecsai utak a vas-pályaházától a sárga koromsáig terjedő 1-230 kilométer hosszúságban, de csak az esetben, hogyha a fentebb elősorolt utak kellő gondozása mellett a közmunkának valamely része megtakarítatik.

2. §. Ezen utak fenntartása vagy kiépítése iránt a mérnöki hivatal évről-évre elő-irányzatot készít, a melynek nyomán a közlekedésügyi bizottság a tanácshoz, a tanács pedig a törvényhatósági bizottsághoz teszi meg javaslatát arra nézve, hogy mily munkák és mily módon, t. i. közmunka-erővel, avagy a közmunka-alap terhére eső vállalkozás útján eszközöltessenek.

3. §. Az utak fenntartása céljából azoknak évről-évre ajánlással való ellátása oly mértékben, a miként ez a rendelkezésre álló pénz- vagy közmunka-erővel történhetik, eszközölendő.

A fedő anyagnak beágyazását megelőzőleg az úttest elegendetesen teljesítendő.

Oh, hogy zengett akkor a liget, az én édes dallamitól. A kis madárkák hallgatva figyeltek rám, és a fényes levelű akácok mosolyogva intgettek felém.

Szeret, szeret, sugta a fűszáll is
Kunna a bérzen, kopár sziklák felett,
S tudta minden az égen és földön,
Hogy ő szeret, hogy ő engem szeret.

Befutottam a rétet. Halomra gyűjtöttem a vad mezei virágokat. Tudtam, hogy ő imádja ezeket, mert köztök születtem én; összeeszkoltam minden szálát, és koszoruba fontam és ismét daloltam:

„A földön, itt, itt a mi édenünk,
Jer a mezőre kossúink koszorút.”

És szélszörtem ismét magam körül, és szilaj boldogságomban sirtam és kacagtam... De anyámnak nem volt elég ennyi. Még többet akart tudni, meg akart győződni, igaz, tartós értelem-e az, mely barátomat hozzám köti. Vajjon olyan ember-e, ki méltó rám, és ki képes engem boldoggá tenni.

(Vége kör.)

A feltalálhatlanok.

— Regény. —

Írta: PERNETT FRIGYES.

(87-ik folytatás.)

XXVIII.

A negyedik felolvasó-estély.

„En magam akkor még nem voltam beavatott és bár ne akarta volna az isten soha, hogy azzá legyek! Akkor nem is lett volna kötelességem saját testvérem ellen tanuskodni. A vádoló a Jobst szivéből kibuzott nyilat le-tette a köztalpra és megesküdött, hogy a vadasznak, a ki e nyilat küldötte Bekker Konrádot, a molnár fiát tartja.

„Nemsokára Konrád az itélőszék elé idéz-

Az „Aradi Közlöny” előfizi- zetési feltételei:

Helyben hához hordva:

Egy évre	12 ft — kr
Félévre	6 „ — „
Negyedévre	3 „ — „
Egy órára	1 „ — „

Vidékre postai szétküldéssel:

Egy egész évre	14 ft — „
Félévre	7 „ — „
Negyedévre	3 „ 50
Egy órára	1 „ 50

Az előfizetési pénzeket kérjük e hó végig az alólírott kiadóhivatalhoz ezimezve be-
küldeni.

Hirdetéseik jutányos áron vétetnek fel.

Arad, 1886 évi augusztushóban.

Az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatala.

H I R E K.

Arad és Vidéke.

— **Tabajdi Károly** főispán tegnap dél-
után érkezett laza az egerbergi fürdőből,
hová pár héttel ezelőtt indulni ment. A fő-
ispán ur állapot meglehetősen gyengélkedő.

— **Az aradi közigyelés sorrendje.** La-
pünkben már közelebb volt a legközelebb meg-
tartandó városi közigyelés sorrendje, melyhez
még a következő két pont lett felvéve: 40) Az aradi és eszaki egyesült vasutak igazga-
tóságának ajánlata, egy marspartit teleknek
részére leendő átengedése iránt. 41) Több
törvényhatósági bizottsági tag indítványa a
Janszki es. és kir. tábornok-féle ügyben a
magyar országgyűlési képviselőkhöz intézendő
felirat iránt.

— **Az aradi zenekedvelők egylete** alap-
szabályait a helygyűlés az eszrevétel
kiseretében küldte vissza, hogy azokat a ré-
gibb alapszabályokkal kiegyesítve, a törvény-
hatóság útján küldje fel.

— **Varjassy Jakab.** Ismét egy derek
hazafival kevesebb, ismét ritkulnak a régi
gárda sorai. Mint lapunknak ugyanis Kisje-
nőri távirják, Varjassy Jakab tegnap meg-
halt. E boldogult 1848-ban a szabadságharc
kitörésekor Makón volt kapitán, hol nagy nép-
szerűséggel bírt. Gyűjtő beszédek tartott a
piacon, mikor a hazáért fegyvert kellett
fogni, s utóbb maga is a honvédek közé állott.

Végül kiderült a szabadságharcot, s mint
honvédfőhadnagy a feketehegyi csatában több
sebet is kapott. A fegyverletétel után hadi-
törvények elé állították, mely súlyosító kör-
ülménynek vette azt, hogy paz volt, s golyó
által halálra ítélt. Utóbb kegyelem útján
négy évi várőrséget kapott, s ezt Joseph-
stadban töltötte ki. Hazatérve, előbb jegyző
lett Battonyán, utóbb szolgabíró Szt.-Annán,
míg azután a bírósági szervezőkor kisenői
aljárásbíróvá nevezett ki. Minden állásában
közösletben részesült, mint lelkiismeretes,
buzgó hivatalnok, s halálát fájlalni fogják
mindazok, kik vele érintkeztek. Lejyven áldott
emlékezete!

— **A zólyomi főispán Mácsán.** Ra d-
v á n s z k y Béla br. Zólyom megye főispánja,
nejevel Tisz a Paula urhölgygel, a mult
hét elején Károlyi Tibor gróf vendégei-
ként a mácsai kastélyba érkeztek, hol vasár-
napig voltak a grófi család vendégei. A mi-
nisterelnök veje és viruló szépségű neje igen
kellemesen töltötték az időt a mácsai kastély-
ban, s vasárnap délelőtt az egész grófi család
elkísérte kiváló vendégeit a kurtiesi állomá-
sra, honnan Budapest felé utaztak.

— **A honvédelmi miniszter** felhívást
intézett Arad város közönségéhez arra nevez,
hogy hajlandó-e meneket átvenni fedezetés
végéért az állami mentelepből, ugyanoly felté-
telek mellett, a milyenek eddig is érvényben
voltak.

— **Tüzesetek a megyében.** Folyó hó
6-án Agris községben tűz ütött ki egy föld-
művesnek a házában, de Lele István köz-
séggyűző és több odaváló lakosnak buzgal-
ma és fáradozása meggátolta a rombo-
elem tovatérést. — A másik esemény
Borosjenő határában történt, hol is Plese
Ignác bjenő lakosnak állott egy kazal szalmá-
ja, melyet eddig ismeretlen tettesek felgyuj-
tottak. A kár 480—500 frta rug. a szalma
azonban biztosítva volt a „Foniere” biztosító
társaságnál, 400 frt erejéig.

— **Megszökött apagyilkos.** Lapunknak
írják B o r o s s e b e s r ő l: A borossebesi
esendőrség e hó 1-én egy cigánylegényt ki-
sért át a radnai bíróság, illetve a börtönfel-
ügyelőséghez, ki ajánlta a mult hó utolsó
héten megölt. A részletek még nem lévén
kiderítve, szükség volt rá, hogy felvilágosi-
tásokkal szolgáljon a vizsgálathoz. Mint ilyen
szőrnyű tett elkövetőjét, természetesen, hogy
rendkívül szigorú felügyelet alá helyezték,
ugyannyira, hogy f. hó 4-ikén a b ő r t ő n-
a j t k a t f e l t ö r v e, m e g s z ö k ö t t.

Képzeltetheti az a felügyelet, mikor valaki
ajtókat — és még hozzá börtönajtókat, ame-
lyek nem a leggyengébbek szoktak lenni —
fel bír törni, mely mulatság tudvaleg nem jár
épen nesztelenül — a nélkül, hogy v-
laki meghallan. Szigorú megrovást érdem-
l a felügyelő, akinek a vizgatás alatt
operatéhoz való dolgok történhetnek.

— **Járványok a megyében.** Brusztreszk
boros-sebesi járáshoz tartozó községben a
véphas, Kotla és Sztalan-Radnai járáshoz tar-
tozó községben pedig a himlő lépett fel
járványszerűleg. Soborsinban, — mint halljuk
— szintén véphas dühög.

A szót beszédében megszakasztani nem
szabad.

14. §. Az elnöknek jogában és kötelessé-
gében áll a tárgytól való elterés esetében a
szót a tárgyhöz térésre, s ha attól ismételve
eltér, vagy az illetémet sértő kifejezéseket
használ: rendre utasítani, s ha ez nem hasz-
nál, a szót tőle azonnal tárgyra megvonni.

15. §. Aki a tanácskozás méltóságát vagy
a gyűlés tagjait sértő kifejezéssel él, s azt
rögtön vissza nem vonja, avagy botránys
magaviselete által a tanácskozást, figyelmezté-
tés dacára is zavarja: széksértést követ el,
és a gyűlés által, a felebezés kizárásával, 15
frt-ig terjedhető s közigazgatási uton behaj-
tandó bírságra büntethető.

A bírság a községi szegényalap-pénztá-
rába fizetendő.

A bírsággal terhelt képviselő addig, míg
azt le nem fizette, a gyűlésben részt nem
vehet. Ha széksértést megtörtént indítványoz-
tatott, elsőben a fölött kell szavazni, hogy
váltott büntetendő-e, azután a bírság meny-
isége fölött.

A széksértés megtörtlése iránti indítvány
a napirenden lévő tárgy feletti tanácskozás
felbeszakításával azonnal elintézendő.

16. §. Ha a tárgy kimerítettét s szólni
kivánó nem jelentkezik: az elnök a tanácsko-
zást befejeztetének nyilvánítja, s a kérdést sza-
vazásra teszi fel.

Szavazás előtt, a kérdés megállapításához
a tagoknak szólni jogukban áll, s vélemény-
külömbőség esetében a többség határoza-
tára dönt.

A kérdést mindig úgy kell feltenni, hogy
mindenki igennel vagy nemmel felelhessen.
Ha a feltett kérdésre, a gyűlés tagjai-
nak felelete egyhangu, vagyis szavazás
nem kívántatik, a határozat felkültással ha
pedig kívántatik, felállítás útján történő
szavazással hozatik s ha 10 tag kívánja, vagy
ha községi törzsvagyon elidegenítéséről, meg-
terheléséről, terhes szerződésnek kötéséről
vagy felhontásáról, községi kölcsönről és
községi pénzek elhelyezéséről van szó, úgy-
szintén az 1886. XXII. t.-cz. 25. §-a szerint
csak bírtokon kívül felebezhetést iránt ho-
zandó határozatok esetében az elnök mindig
köteles a névszerinti szavazást elrendelni.

A névszerinti szavazás folyása, t. i. az,
hogy ki miként szavazott, a gyűlési jkbe ik-
tatóndó.

(Folyt. köv.)

K ü l f ö l d.

Uralkodók gasteni találkozásai. Egy min-
den évben ismétlődni szokott ünnepély színhelye
volt vasárnap a kies fekvéstú Gasten. Két
hatalmas uralkodó találkozott ott, kiknek szes
melyes jó viszony, legerősebb biztosítéka az
európai békének. Az egész világ fegyelmé e
kis városkára van irányozva e pillanatban s
ama szívesek szavak, melyekkel az osztrák-
magyar birodalom uralkodója, fejedelmi
barátját, az agt német császár tudvoztta, hosz-
szú időre ismét megnyugtatták az aggodó ke-
deleket. E szavakban nem volt még uralko-
dók közti szövetség ily hosszú s nem volt
még jó viszony két állam között ily tartós.
Nagytekintélyű férfiak, mely gondolkodásu
politikuskok lelkizáratlan bizalmatlansággal
tekintettek annak idején a hirtelen támadt
barátságok két olyan állam közt, melyek
röviddel ezelőtt nyílt ellenségeskedésben állot-
tak egymással. Lehetetlenségnek tartották,
hogy e helyzet maradó legyen. S íme a
csoda megtörtént! Sok eseményvel és ho-
nyodalommal terhes év zajlott le, ellentétes
anyagi érdekek, szétágazó politikai irányza-
tok, zavaros nemzetközi helyzetek jöttek közbe
s mindez a helyett, hogy meglazította volna
e köteleket, még szorosabbra fűzte azt, Loya-
lis és hiv megterhes az adott szónak, őszin-
teség a fellépésben, becsületesség végrehajtása
az elváltat kötelezettségnek, ez a három
principium eredményezte ezt a csodát. Va-
lahányszor bármí téren is, nehézségek me-
rültek föl, egyik fél sem azt kereste, miként
lehete a differenciákat élesebbé tenni, hanem
egyesült erővel azon voltak, hogy e differen-
ciák lehetőleg a két fél megelegedésére in-
téztessenek el.

Legujabb posta.

— **Török készülődések véres
harcozik a szerbekkel.** Bukarestből sür-
gönyök a következő élelnek színekkel festett
dolgokat: A szultán Macedóniában és
Anatóliában nagy tartal-
léksereg alakítását rendelte el.
Ezenkívül behívják az eddig mozgósítva nem
volt első és második osztályú rezidteket. A fő-
bádszallások Kossova és Trapezunt. — A
szerb bandák egyre másra
törnek be a török területre, a
mi fenyegető jelenség, hába akarják a szerb
felhatalosok a dolgot elsimítani. Orhá-
nyenál véres harc volt a szer-
bek és törökök között. A szultán
saját pénztárából két nagy csapatállító ha-
jót vásárolt Angolországban. Az ázsiai
orosz határok megerősítése
egyre folyik.

— **A görög király** vasárnap a gör-
ög trónörökösével együtt Koppenhágába ér-
kezett s a királyi család által fogadtatt.

— **A cholera.** Fiume aug. 8.
utolsó 24 óra alatt Fiumében 2 choleraeset
fordult elő. Trieszt aug. 8. Tegnap dél-
től ma délig itt 6 ember betegedett meg
és 2 halt meg choleraiban.

N A P T Á R.

Augusztus 10. Kedd, Róm. cath. napt. Lörincz
vt. — Prot. napt. Lorant vt. — Görög-orosz napt. (ju-
lius 29.) Kallinik. — Nap két 4 ó. 49 p. nyugszik
7 óra 21 percz.
Augusztus 11. Aradmegye rendkívüli gyűlése
Augusztus 11. Arad városi rendes havi ülése d.
u. 4 órakor.
Augusztus 15. Az aradi iparos ifjak önképző és
segélyző együletének rendes felvi közgyűlése d. u. 3
órákor.
Augusztus 19. Az aradi kereskedő ifjak tánczi-
gálna a városiiglet nagyermeben.

tenyleges viselése alól már kilépven, ilyenek-
kel szemben a környék közvetlenül véghatá-
rozat végett a fegyelmi hatóság útján a tör-
vényhatóság közgyűlése elé terjesztetik, egy-
szersmind azonban az illető tisztviselő fi-
zetésének további élvezete beszüntetetik.

b) Fel nem függesztett, de a hivatal-
törvényes viselésétől magától azonnal fel-
menteni kéri tisztviselő kérvénye érdemleges
elhatározása végett szintén a fegyelmi ható-
ság útján terjesztetik a törvényhatóság köz-
gyűlése elé, ezzel egyidejűleg azonban és te-
kintettel arra, hogy a tisztviselőt, ha lemond,
nivalatának tenyleges viselésére kényszeríteni
nem lehet: kérvénye alapján az illető tiszt-
viselő a további tenyleges hivataloskodás alól,
fizetése egyidejűleg beszüntetése mellett a
megye alispánja által felmentetik: s végre:
c) fel nem függesztett s kérvényének
érdemleges elintézéséig tenyleges hivatal-
ban maradni kész tisztviselő lemondása,
közvetlenül véghatározás végett s ugyan-
csak a fegyelmi hatóság útján terjesztetik a
közgyűlés elé, s időközben a tisztviselő hi-
vatalában és fizetésében elvezetében marad, mi
azonban nem zárja ki, hogy amennyiben
erre ok merülne fel, hivatalától fegyelmi uton
felüggesztessék, mely esetben a tisztviselő
az a) pontban foglalt tekintet alá esik.

3. §. A lemondás csupán a fegyelmi
véghatározat meghozatalára nézve bir halasztó
hatályal, a vizsgálat folytatását azon-
ban, ha ezt a fegyelmi hatóság szükségesnek
látja, legkevésbé sem akadályozza. A vis-
gálat mindazonáltal lemondás esetén rendsze-
rint csak akkor folytatandó, ha a fegyelmi
hatóság a lemondást el nem fogadandónak
véleményezi.

4. §. Nyugdíj-igényre nézve a fe-
gyelmi eljárás közben lemondott tisztviselő
lemondása elfogadása esetén az egyéb-
ként lemondott tisztviselőkel egyenlő tekintet
alá esnek.

Aradmegye állandó választmányának Arad-
on, 1886. augusztus 4-én tartott üléséből.

— Az új közigazgatási törvény és a megyei kis és nagy községek. —

Szabályrendeleti javaslat.

a megyebeli kis és nagy községeknek az 1886
XXII. t.-cz. 64. §-a értelmében eszközöndő szer-
vezkedésre vonatkozó irányelvek megállapí-
tása tárgyában.

(Folytatás.)

5. §. Közigyelésen az előjáróság tag-
jai közül a bíró, jegyző, esküdtek, közgyám,
vagy kör-közgyám, orvos, illetőleg kororvos
és ott, hol rendszeresítve van, mérnök és er-
dőtiszt, (t. i. a községi erdők kezelésére az
erdőtörvény alapján szervezett járási főerdész)
üléssel és szavazattal bírnak.

A többi tisztviselő a közigyelésen fel-
szólhatnak, s ha felhívatnak felszólalni kö-
telesek is, de szavazattal csak az esetben bir-
nak, ha a képviselőtestületnek különben is
tagjai.

6. §. Közigyelésen a jelenlevők hatá-
roznak kivére, ha törzsvagyon elidegenítése,
átalakítása vagy felosztása avagy új vagyon
szerzéséről van szó, melyekben az 1886.
XXII. t.-czik 110. §-ának rendelkezéséig tar-
tandók szent előtt.

A ki a község közjavadalmaiban haszon-
bérli, vagy a községgel szerződési viszonyban
vagy perben áll, a község közjavadalmaira
vonatkozó, vagy a szerződési viszonyból eredő
semminemű ügyek tárgyalásában részt nem
vehet.

Általában mindenki csak olyan ügyek
tárgyalásában vehet részt és szavazhat, melyek
által közvetlenül érdekelve nincs.

7. §. A közigyelés elnöke a bíró, akadé-
lyoztatása esetében helyettese.

8. §. A közigyelés hatásköréhez a követ-
kező ügyek tartoznak:

- a) Szabályrendeletek alkotása.
- b) Költsegrvetési előirányzatok megállapí-
tása és zárszámadások megvizsgálása: 1886.
XXII. t.-cz. 125. és 142. §-a szerint.
- c) Községi törzsvagyon szerzése, elidege-
nitése vagy átalakítása.
- d) A községi vagyon kezelésénódjának
megállapítása.

égbekialtó igazságtalanságot láttam, hogy lek-
kem egészen elkeseredett. A császári törvény-
székek meghozták az ítéletet, de senki sem
törődött vele, hogy az ítélet végrehajtsák.
A lovagok váraikból nyomorgatták és kirab-
olták a népet: mindjétek azt vette el, a mihez
hozza férhetett, csak-on fordult meg a
dolog, hogy elég erős volt-e annak meg-
védelmezésére.

„Mindez alávalóság növelte lelkemben az
elkeseredést: elhatároztam a lehetőséig küz-
deni ellene. Az egyetlen eszköz, mely a szor-
rongottaknak országunkban rendelkezésükre
áll, a Nagytanács. Kérlelhetlenül halad útján
és szétzúzza a gonoszivót ott, a hol találja.
Ez volt az igazság az én nézetem szerint:
egy vándorbíró, igen derek ember, a kivel
megismerkedtem, megöröszített e nézetemben és
beavatottá lettem.

„Most szerettem még csak igazán, hogy
nem is sejtettem, hogy Konrád fivérem merre
vette útját. Rám nézve meg volt halva és szí-
vemben őszintén meggyászoltam a szeren-
csétlen. Hisz nem volt gonosz természetű,
csak szenvedélyes és vad: könnyen igaztható
és tetteiben elhamarkodott: de mindenek föl-
lött oly szível bírt, mely a jó és felebarátai
szívenvése iránt fogékony volt.

„Hogy még valaha német fedlere lépjen,
arra nem is gondolhattam. Konrád tudta,
hogy lépten nyomon a halál lesekedett rá,
vakmerőség lett volna, vesztének éppen neki
szaladni. Ekkor kaptam a végzetes levelet,
mely esküvőjére hívt. Esküvőjére Nürnbergbe,
a hova csak azért jöhetett, hogy meghaljon!

„Az én részemről való árulásra természet-
esen nem gondolhatott; mert tudta, hogy
szerettem. Azonban azt nem tudta, hogy az-
óta szent esküvel kötöttem le magamat a
Nagytanácsnak, hogy a kötelességemé vált mind-
azt előadni, a mit tudtam! Megtettem, a mire
kényszerülve voltam: a dortmundi ítélségek
meghagyta nekem az ítélet végrehajtsák,
hogy az ítélet akaszszam föl, miként azt fo-
gadalmam megköveteli.”

(Folyt. köv.)

4. §. Azon czélból, hogy az utak mara-
dandóan legyenek kiépítve, az említett
egy-utonoknak szilárd köfalappal való
ellátása évről-évre fokozatosan eszközöndő,
azon összeg erejéig, amely a közmunka-
alából a jó karban tartásra mulhatatlanul szük-
séges költségen felül még rendelkezésre áll.

5. §. A fedő- és kőfalpohoz használandó
anyagok minőségének, valamint a teljesítendő
munkákra nézve a műszaki követelményeknek
megállapítása esetről-esetre történik akkor,
midőn valamely utfantartási vagy utépítési
munkának kivétel megszavaztatik.

6. §. Az utak jókarban fenntartása végett
folytonosan szükséges s vagy a közmunka-
erővel, vagy az állandóan alkalmazott utegyen-
getők és utakarók által vezetett szokott ki-
sebb munkákra nézve az utasításokat a mér-
nöki hivatal adja ki s ügyel fel arra, hogy
azok helyesen végezteszenek.

7. §. Az utakra kihordott anyagok vala-
mint az azokon teljesített munkák átvételét a
törvényhatóság közgyűlése által alakított köz-
lekedésügyi bizottság eszközöli, amely bizottság
hogy ebbeli feladatát jól megoldhassa, a munká-
kát kivétel felett, vagy azok teljesítésének
tartama közben felügyeletet gyakorol, ameny-
nyiben időnkint vizsgálatot tart, hogy az anyag-
ok minősége, a kivétel módja s a feldolgo-
zás a műszaki követelményeknek megfelelőleg
történik-e?

A munkák kivétel iránt a részletes utasítá-
sokat a mérnöki hivatal adja meg, s ugyan-
ezen hivatal, amennyiben a munkák termé-
zetesen megkívánja, azok teljesítése felett foly-
tonos felügyeletet gyakorol.

8. §. A vállalkozás útján teljesített mun-
kákért járó összeget a tanács az esetben, ha
azok átvétele kifogás nélkül megtörtént, utal-
ványozza.

Ha az átvétel fenntartásokkal, kisebb —
pótlólag helyreállítandó — hiányok megállapí-
tása mellett történt: a vállalkozó csak a
hiányok helyrehozása után kaphatja meg egész
kereseti összegét, s addig a kereseti összeg
aránylagos része visszatartandó.

Egyéb iránt a vállalkozó a körülmények-
hez képest fel is menthető oly kisebb hiányok
pótlásának kötelezettsége alól, a melyek az
elrendelt utfantartási, vagy utépítési munkák
sikerén nem változtatnak.

Ez esetben a kereseti összegből az egy-
eséres árának megfelelő, vagy százalékokban
megállapított levonás történik.

A vállalkozás megkönnyítése czéljából a
munkák befejezése előtt is, azok előle ha-
lásához képest, a tanács a közlekedésügyi
bizottság javaslata nyomán előlegeket utal-
ványozhat. Ezen előlegek összege a teljesített
munkák értékehez képest, ebből 10%-nak le-
vonása mellett állapítottatik meg.

Arad sz. kir. város tanácsának 1886.
július 31-én tartott üléséből.

MEGYEI KÖZÜGYEK.

Fegyelmi eljárás közben lemondott tisztviselők.

Szabályrendeleti javaslat. Az
állásokról fegyelmi eljárás
közben lemondott választott
tisztviselőkre nézve időköz-
ben követendő eljárás tár-
gyában.

1. §. Az állásokról fegyelmi eljárás köz-
ben lemondott választott tisztviselőkkel szem-
ben: A lemondás el vagy el nem fogadása
fölött az 1886. XXIII. t. cz. 1. §. értelmében
a törvényhatóság közgyűlése határoz; addig
pedig míg ez megtörténhetnék, vagyis az illető
tisztviselőkre nézve időközben követendő eljárás
tekintetében különbség tétetik a követendő eljá-
rás tekintetében a fegyelmi eljárást megelőző
vizsgálat elrendelésével kapcsolatban állásától
felüggesztetett vagy sem, s a mint továbbá
az utóbbi esetben a hivatal tenyleges viselése
alól azonnal, avagy csak lemondási kérvénye-
nek végleges elintézésé után kivánna kilépni.

2. §. A lemondási kérvény minden eset-
ben a megye alispánjához nyújtandó be, elin-
tézési módja az esetek különbözőségéhez ké-
pest a következő:

a) Felfüggesztett tisztviselő, a hivatal

tettet. Megadták neki a szokásos időhaladékot,
hogy a védelem előkészítthesse magát; hat
hét és három nap múlva kellett volna meg-
jelennie. Konrád tudta, hogy veszte van, ha
megjelenik. Az első pillanatban engedelmese-
kedni akart az idézésnek, mert az élet már
kevés becseslert birt előtte. De ez esetben
Mechtild diadalmaskodott volna, ő, a ki min-
den szerencsétlenségének oka volt.

„Igy azután elhatározta Konrád, hogy me-
nekl. Hat hét alatt kényelmesen tul lehetett
Németország határára és biztos menhelyet ta-
láhatott ott, a hova a Nagytanács hatalma
nem ért. O a távoli Bécsot, a habsburgi her-
cegek székhelyét választotta; ott biztonság-
ban volt. Én nem tudtam, hogy merre vette
útját és én nem is akartam tudni. Ugy váltunk
el egymástól, hogy sohasem látjuk egymást
viszont.

„A mi Dortmundban történt, azt tudjátok.
A meghatározott napon a Nagytanács össze-
ült: az idézett bűnös hiányzott és a törvény
szabad folyást nyert. Vártak rá, míg a nap
legmagasabb ponton állt és miután Konrád
a legulsóabb bünnel volt vádolva, delután
három órakor a nyílt ülés titkossá változott át.

„Lundenhorst gróf a vádlottat teljes nevé-
nek elmondása mellett négyszer hívta fel és
kérdte, hogy nem-e jelent meg érte valaki,
a ki jogait és becsületét védelmezni akarná.
Ezután a vádló felhívta a bíróságot, hogy
hozzon ítéletet.

„A kijelölt padokon húsz bíró jelent meg,
holott jogérvényes határozathoz hétnek jelen-
léte is elegendő volt. Az ítélet úgy hangzott,
a mint hangzania kellett; a gróf kimondata
a rettenest szót az elítelt fölött és a füzessző-
ből font kötelel a bírák elé dobta. Hisz tud-
játok nagyon jól, hogy a bírák esküt tettek
a Nagytanácsnak, hogy az elítelt ember elő-
kerítésére minden hatalmukat és erejüket fel-
használják és a kézre kerített bűnöst a legkö-
zelebbi fára felakasztják.

„En magam,” folytatta Bernát elbeszé-
lééit, „magam körül anyyi önkényt és anyyi

